

Motion till riksdagen 2019/20:1810

av **John Widegren (M)**

Stärkt rättssäkerhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rättssäkerheten kan stärkas i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över frågan om anstånd vid skattemål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Grundläggande i en rättsstat är att domstolarna kan upprätthålla en opartiskhet och att stat, myndigheter och domstolar lever upp till högt ställda krav om rättssäkerhet. Det är ett åtagande de offentliga gör gentemot medborgare och andra privata rättssubjekt. Upplevs en grad av godtycklighet inom vissa områden skapar det misstro i ett samhälle och är snarare något som förknippas med auktoritära och diktatoriska stater.

Tillsammans finansierar vi i Sverige en omfattande välfärdsstat där offentliga åtaganden såsom sjukvård, skola och äldreomsorg betalas gemensamt. Enskilda medborgare och företag står för lejonparten av den gemensamma finansieringen. 1991 när den stora skattereformen trädde i kraft sattes ambitionen om ett så enkelt och likformigt skattesystem som möjligt, där det skulle vara lätt att göra rätt för sig. Sedan dess har däremot skattelagstiftningen blivit snårig och svår att överblicka, med mängder av undantag och speciallösningar.

Komplexiteten i skattelagstiftningen skapar däremot svårigheter för enskilda eller mindre företag. För större företag finns det oftast en juridisk avdelning som kan hantera skattefrågor, men för enskilda och mindre företag är skattelagstiftningen i regel komplex, snårig och svårhanterlig. Som vägledning finns idag en allmän service som erbjuds hos Skatteverket, Skatteupplysningen, som enskilda kan vända sig till för att ställa frågor om oklarheter uppstår.

I dagsläget är däremot de upplysningar som Skatteverket ger enskilda inte bindande, varken muntliga eller skriftliga. Detta innebär att den enskilde nödvändigtvis inte går fri

från ansvar om det senare visar sig att uppgifterna inte stämmer eller ifall Skatteverket senare kommit att ändra sin inställning i en viss skattefråga.

Som följd kan då den enskilde bli efterbeskattad samt, ifall deklarationen var felaktig, påföras höga skattebelopp – även om den enskilde rättat sig efter den information som Skatteverket uppgett. Anser den enskilde då att felaktigheter har begåtts kan en tvist uppstå och en sådan konflikt löses då i de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Under våren 2018 genomförde däremot Demoskop en undersökning, på uppdrag av Rättvis skatteprocess, riktad mot advokater som processar i skattemål huruvida de ansåg att processen i Sveriges förvaltningsdomstolar fungerar. Sammanfattningsvis svarade tyvärr två av tre advokater att processerna i förvaltningsdomstolarna inte håller tillfredsställande kvalitet, vilket kan jämföras med advokater i övriga domstolar där endast en av tio delar den uppfattningen. Kombinerat med ett snårigt regelverk och osäkerheter vid skatteupplysningar skadar det förtroendet för rättssäkerheten i skattemål. Därför bör det göras en översyn av hur rättssäkerheten i det här avseendet kan stärkas.

Om ett mindre företag eller enskild skulle drabbas av höga skattebelopp till följd av felaktigheter eller förändrade omständigheter ska skatten betalas in med en gång. Anstånd om att få det uppskjutet är möjligt under vissa förutsättningar men det skapar samtidigt svåra problem som kan leda till konkurs om inte anstånd beviljas. Rättvis skatteprocess har även sett över anståndet och där framkom dessutom att i vart fjärde mål där anstånd inte beviljas vinner sedan den enskilde sakfrågan, men då kan det redan vara för sent. Även de begränsade anståndsmöjligheterna innebär en ökad rättsosäkerhet samt risk för ekonomiska problem och bör även de ses över.

John Widegren (M)